

Jóry Judit

ÁGYBAN, TÜKÖRBEN*(Regényrészlet)**Törtamandalák*

A sovány, fakóhajú nő mellett a férfi egyre jobban elmélyedt a torták gyártásában. A hegy az egymást követő partik zajától s gyermekzsivajtól visszhangzott. A szomszéd művészbarát is egyre szebb tortakölteményeket vitt a vendégségekbe. A kivi-katonák finom sora húzódott a kerek, előre gyártott tésztalapon. A zöld gyümölcsdarabok mint kis harcos természetvédők kerítették be a vörös epermetreszeket, a sárgás narancsklitoriszokat s a hússzínű málnamellecskéket. Ezt túlszárnyalva a háziak tésztája már úgy nézett ki, mint egy gondosan kimódolt mandala. Egy mandalacsoda. Ezek még szimmetrikusabbak, még pontosabbak lettek, s még díszesebbek.

A Du egyik különszáma (1995) Carl Gustav Jung életművet méltatja, Person, Psyche und Paradox címmel. A zürichi exkluzív művészeti lap 43. oldalán a Die spiritualität bekezdésben (lelki beállítottság, szellemiség) mutatja azokat a válogatott remekműveket, mandalákat, amelyekhez a szépművű torták hasonlíthatók voltak.

A másik férfi, a barát, már csak a gyerekekkel s azok pajtásaival foglalkozott, távol maradva a kihívó nőktől. Térdén lovagoltak, ölében kuporogtak, testén szólóként fürtökben lógtak a gyerekek. A félhomályos, langyos télikertben a pasi csak a barátja poénjaira figyelt, szinte itta a szavait, leste a mozdulatait. Az izgága gyerekek a merevedéséről talán azt gondolták, hogy egy legódarab maradt a férfi zsebében.

A folyóirat (éppúgy, mint egy-egy Interieur vagy egy Homes & Garden, House & Garden) misztikusan szötte át különböző lakások, villák, a hegyen lakó családok életét. A Du osztályokat, népeket kötött össze éppúgy, mint a Duna, a főfolyó.

A későbbi gyermekrajz-mandalák, betegrajz-mandalák szintén szépek voltak, de a közelébe sem férhettek az eredeti legszebbeknek, és már nem is emlékeztettek a professzionális mandalatortákra.

Ez a szabályosság és szimmetriaigény jellemző volt a különböző korú ismerősök életvitelére is, elfeledve a hibákat, ballépéseket, tabukat, titkokat, hazugságokat s férfibarátságokat.

Egy képzőművészeti folyóirat külön gondossággal Klossowski és Balthus művészetét méltatta. A *Gitárlecke* c. kép általában felizgatta a nőket. Persze volt, aki bevallotta, volt, aki nem. A minyonmell, a feltárt gyermek-felsőcombok, a tanárnő agresszív arca s tapogató keze furcsa reflexiókat váltott ki. Volt, aki saját gyerekkorára emlékezett. Hiszen alig van olyan, akit barátnője ne simogatott volna játék ürügyén. Volt, akit idősödő némettanára tapogatózott, érintett – igaz, csak a térdénél, s a puha belső bőrt a térd felett néhány centivel s lassan, néha talán feljebb egy kicsit, akkor persze a gyerek próbált arrébb húzódnni a széken, félt is, de a kéz mindig utolérte. Ez az ellenkezéssel és viszolygással, mégis izgalommal járó ambivalens érzés, emlék a nők felnőtt életét is elkísérte. Különösen nyomot hagyó volt ez olyan személyeknél, akiknek a családjában gátolt volt a testi érintés.

A mű alkalmanként ürügyül is szolgált a nők izgatására. Egy férfi úgy mutogatta a képeket, rajzokat, festményeket, mintha a bibliát vagy szent, kicsiny képecskéket, szentképeket, kegyképeket, szent ereklyéket fogdosna. Feltehetően saját ékét szerette volna megmutatni, de attól ellenkezés, ellenézés fogta el. Mindenesetre később (már a képmutogatások után) a nő térdét egészen aprólékos, lassú simításokkal érintette, szinte szurkálta, egy ujjal, egy-egy ujjtapintással, amely a nőt egészen ellazult, hipnotikus állapotba hozta.

A szép férfi impozáns darab volt, és figyelemfelhívó volt a viselkedése – nagyon tetszett a nőknek, bolondultak érte a szomszédtól a fodrászig, az eladótól a munkatársig –, mégis többnyire a rejtőzködésbe menekült. Amúgy gyakorta használta finom körömágyú kezét, duzzadt, kissé párnás ujjbegyét. Miközben beszélt-beszélggett, mé-lázott, egyfolytában a nőt babrálta.

Ez a megszakítás nélküli, részint természetesként, részint tiltásként megélt folyamatos simítás, tapogatózás odáig fajult, hogy a lány egyszerűen rendkívül lassan, egészen kicsit szétnyitotta a lábait (éppúgy, vagy még annyira sem, mint a *Gitárlecke* leánykája). Persze mindezt nagykabátban, vastag harisnyanadrágban, s bugyi, atlétatrikó, angóraalsó, angórapulóver halmazában tette, miközben a Lolita-effektusú szituációban a férfi csupán a térdére koncentrált (bár amúgy néha kutatóan nézte). Mindeközben a nő kezét végig-

simította a szoknyája cipzárján, majd az alhasán – s egyszer csak élvezett, miközben a sötétedő, latyakos téli utcán jöttek-mentek a járókelők.

Egy lánynak rövid kapcsolata volt egy fiúval, aki szivarokat pörgetett az ujjai között, Churchille és Al Capone rudakat, és melleleg úgy bánt vele, mint gonosz, rossz anya a gyermekével, a legmelegebb vízből a leghidegebbe tette.

Figyelem s bókók – az intellektuális beszélgetések felvillanyozták a nőt. A luxuózus ellátást, az ajándékhalmozást szadisztikus, verbális intermezzók váltogatták. Hosszan és módszeresen szívatta a fiú a csajt, miközben meglepő gesztusokkal honorálta, ellentételezte a korábbi szemétkedéseket (egyszer hihetetlen mennyiségű pénzt adott borítékban a nő születésnapjára – hogy vegyen egy arany töltőtollat –, de az csak egy részét fogadta el a papírpénzeknek). Kapcsolatuk inkább volt baráti, mint hagyományosan szeretői. Bár az erotikus mozzanatok nyilvánvalóvá tették a szövetség szexuális töltetét. Mindenesetre szívből nagyokat nevettek. Néha olyanok voltak, mint az engedetlen gyerekek, felpörgött kamaszok, rossz fiúk. A nő különösen elengedett volt a férfi társaságában. New Marketben a besötétített szobában (Angliában nincs fűtés, vagy csak alig), a rolók és bársonyfűgönyök mögött mentek a felhevült birkózások – a szétbontott ágy tetején, ruhában – zakóban. Volt úgy, hogy mindketten a parkettán landoltak, aztán újra – az ágy. A nőről néha egyenként kerültek le a ruhák. A kabát – a drága táska – a pulóver, örökölt férfizakó, finom kesztyű – végül a nő ruhái összegabalyodva hevertek szerteszét. A férfi általában felöltözve, begombolkozva maradt.

Am amikor egy zavartalan pillanatban a lány finom világos teveszőr kabátját elborította a fehér gyöngyházpermet, ez betette az ajtót. Sejtette, hogy ez nem a véletlen műve. Szándékos jelhagyás, szándékos jeladás. A kabát mindenesetre csatakban fürdött (autóversenyzők, Ayrton Senna – vagy Schumacher a felrázott pezsgővel). Az anyagból jutott a hajra, az arcra, a könyökre és a kézfejre, a könyvekre s az újságokra. A víz ismét hideg. Külön van a melegvizes csap, és külön a hidegvizes. Ezúttal csak az utóbbi működött. Nagy-Britannia. Anglia. L'amante anglaise. Angol szerető.

A nő összeomlott. Bár szerette a fiút, ez mégis megzavarta. Arra gondolt, hogy kislánykorában a Dimitrov úti (ma Hűvösvölgyi út) általános iskola folyosójának szekrény sorában – amelynek ajtója fehér-

re voltak festve és lakkozva – a kabátját ugyanilyen állapotban találta. Sőt, a kabát hasonló színű volt, a mostanihoz hasonló. Egy drapp átmeneti szövetkabát, csak annak a bélésében, mintás, rajzos selyembélésében találta meg a gyöngyházfényű, csillogó anyagot. Akkor nem értette ennek a jelentőségét, sem az anyag eredetét. Csak a vizolygásra emlékezett s a tisztogatás keserves műveletére. Az, hogy az udvari vécéknek nem volt ajtaja s a többiek nézték a vécén ülőket, az már csak egy apró kis mozzanat, kínos emlék maradt. A lány, miközben a deszkán ült, a szandálból kilógó lábkörmeit nézegette zavarában. Olyanok voltak a körömök, mintha színtelen lakkal lettek volna befestve. Bevonva.

Azt persze soha nem tudta meg a fiú, hogy a lány furcsán és érzékenyen kedvelte.

Talán fel sem fogta. Amúgy a pasi kitartóan nézte a nő lábkörmeit, de igazán kezének, ujjainak csapongó mozgása nyűgözte le.

Tíz ujj, tíz vörös köröm. Tíz ujj, tíz vörös köröm.

Kalligram, 2002/11.

JÓRY JUDIT (1945, BUDAPEST) MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ, ÍRÓ